

BİYONİK KULAKLI ÇOCUKLAR DERNEĞİ • MEVZUAT VE HAK EĞİTİMİ

Engelli ÖTV'siz Araç Kullanım Hakları, İhlaller, Hukuki Sonuçlar ve Dikkat Edilecek Hususlar

2025–2026 Mevzuat Değişiklikleri, Danıştay ve Yargıtay İçtihatları Çerçevesinde Aile ve Hak Sahibi Kılavuzu | Kasım 2026

Eğitim Notu Özeti: Bu Kılavuz Neden Hayati Önem Taşıyor?

4760 sayılı ÖTV Kanunu kapsamında tanınan vergi istisnası, engelli bireylerin toplumsal yaşama katılımını sağlayan anayasal seyahat özgürlüğünün temel aracıdır. Ancak 2024 sonu ve 2025 başında yürürlüğe giren tescil kısıtlamaları, %40 yerli katkı zorunluluğu ve 10 yıllık yenileme tartışmaları nedeniyle kullanım kurallarını bilmemek ağır mali ve cezai yaptırımlara yol açmaktadır.

Temel Riskler: Tescile kayıtlı olmayan üçüncü kişilerin aracı kullanması halinde vergi ziyaı cezalı ÖTV tarhiyatı doğabilmekte; Yargıtay 17. Hukuk Dairesi içtihadı uyarınca yetkisiz sürücüyle yapılan kazalarda kasko hasar ödemeyi reddedebilmektedir. Bu doküman hem mevcut hakları hem de ihlallerden korunma yöntemlerini somut yargı kararlarıyla açıklamaktadır.

1. ÖTV İstisnasıyla Araç Alımında 2026 Şartları ve Üç Hak Grubu

Engelli bireyler adına Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ödemeksizin ilk iktisap (sıfır araç alımı) hakkı, 4760 sayılı ÖTV Kanunu'nun 7. maddesinin 2. fıkrası ile ÖTV (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliği çerçevesinde yürütülür. Engelli Kimlik Kartı tek başına araç alımı için geçerli değildir; yetkili hastanelerden alınmış güncel Engelli Sağlık Kurulu Raporu veya 18 yaş altı çocuklar için ÇÖZGER ibrazı zorunludur.

Mevzuatımızda özellikle 22 Nisan 2026 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ değişikliği ve Anayasa Mahkemesi iptal kararı sonrasında ÖTV istisnasından yararlanabilecek üç ayrı hukuki grup oluşmuştur:

Hak Sahibi Grubu	Sağlık Kurulu Raporu Şartı	Tertibat & Sürücü Belgesi	2026 Araç Limiti & Yerlilik Şartı
1. Grup: %90 ve Üzeri / ÇÖZGER ÖKGV	Yetişkinlerde %90 ve üzeri engel oranı; 18 yaş altı çocuklarda ÇÖZGER'de 'Özel Koşul Gereksinimi Vardır (ÖKGV)' ibaresi.	Tadilat aranmaz (sürekli tekerlekli sandalye/sedye kullananlarda uygun rampa/tertibat zorunludur). Araç sahibinin ehliyeti olması gerekmez.	Binek/arazi (87.03): Vergiler dahil en fazla 2.873.900 TL. Yerli katkı oranı en az %40.
2. Grup: %90 Altı Ortopedik (Tertibatlı)	20.02.2019 sonrası raporda 'Sadece hareket ettirici aksamda özel tertibatlı taşıt kullanması gerekir' ibaresi.	Bizzat kullanmak amacıyla engel kodlarına uygun ehliyet ve hareket ettirici özel tertibat (otomatik vites dahil) şarttır.	Binek/arazi: 2.873.900 TL üst sınır. Ticari (87.04): 2.800 cm^3 altı. Yerli katkı en az %40.

Hak Sahibi Grubu	Sağlık Kurulu Raporu Şartı	Tertibat & Sürücü Belgesi	2026 Araç Limiti & Yerlilik Şartı
3. Grup (Yeni): %40–90 Ortopedik Ehliyet Alamayanlar	22 Nisan 2026 Tebliğ değişikliği: Ortopedik engeli %40 ve üzeri olup bu engeli nedeniyle sürücü belgesi alamayacağına karar verilenler.	AYM iptal kararı sonrası getirilen hakla, bizzat araç kullanamasa da kendisi adına araç alabilir ve kayıtlı yakınları kullanabilir.	Binek/arazi: 2.873.900 TL üst sınır. Tüm gruplarda en az %40 yerli katkı oranı zorunludur.

Önemli Sınırlar ve İşitme Engellilerin Durumu: Engellilik oranı %90'ın altında olan işitme, görme, böbrek veya zihinsel engelli bireyler (hareket ettirici aksamda ortopedik engelleri yoksa) ÖTV istisnalı araç alamazlar. Örneğin işitme engelli bireyler araç kullanmak için sürücü belgesi alabilir ve araçlarının arkasına işitme engelli simgesi yapıştırırlar; ancak yetişkinlikte %52 işitme engeli raporuyla ÖTV muafiyetinden yararlanamazlar. Ticari eşya taşıma taşıtlarında (87.04 G.T.İ.P.) parasal limit uygulanmazken motor silindir hacminin 2.800 cm³ ve altında olması şarttır; motosikletlerde (87.11) ise parasal sınır ve silindir hacmi kısıtı bulunmaz.

Yurt Dışından İthalat (Gümrük Muafiyeti): 4458 sayılı Gümrük Kanunu m. 167/12-a gereğince, bizzat kullanmak üzere özel tertibatlı (1.600 cm³'e kadar) veya el-ayak fonksiyonlarını tamamen kaybetmiş %90 ve üzeri engellinin araca binip inmesini kolaylaştıran özel donanımlı araçlar gümrük vergisinden muaf ithal edilebilir. İthal edilen araçta gümrük kuralları gereği serbest dolaşımdan itibaren 3 yıl dolmadan engelli olmayan kişiye satış yapılamaz (ÖTV muafiyeti de kullanılmışsa 5 yıllık ÖTV devir kısıtı işler).

2. Aracı Kimler Kullanabilir? 1 Ocak 2025 İki Sürücü Düzenlemesi

Geçmiş yıllarda %90 ve üzeri engelli bireyler adına alınan araçları herkesin kullanabilmesine olanak tanıyan esneklik, suistimallerin önlenmesi gerekçesiyle köklü biçimde daraltılmıştır. 4 Aralık 2024 tarihli ve 32742 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak 1 Ocak 2025 tarihinde yürürlüğe giren Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik m. 16/4-ç değişikliği, ÖTV istisnalı araçların direksiyonuna oturabilecek kişileri sıkı kayıt altına almıştır.

2.1. Tescil Kaydına İşlenen En Fazla İki Kullanıcı Kuralı

1 Ocak 2025'ten itibaren yürürlükte olan düzenlemeye göre, şerh taşıyan engelli araçlarını kullanım yetkisi yalnızca engelli bireyin kendisi ile tescil kaydına (ruhsata/kayıtlara) kimlik bilgileri işlenen en fazla iki kişiyle sınırlandırılmıştır. Tescile yazılabilecek kişiler yalnızca şunlardır:

- **Eş:** Engelli araç sahibinin resmi nikâhlı eşi.
- **Aynı İlde İkamet Eden Yakınlar:** Engelli bireyle aynı il sınırları içinde ikamet eden birinci derece kan ve kayın hısımları (anne, baba, çocuklar ve eşin anne-babası) ile kardeşler.
- **Vasi:** Mahkeme kararıyla atanmış yasal vasi.
- **Sözleşmeli Sürücü:** Noterce düzenlenmiş iş akdine bağlı olarak istihdam edilen profesyonel sürücü.

KRİTİK UYARI: Engelli Bireyin Araçta Olması Yetkisiz Kullanımı Meşrulaştırmaz!

Yeni tescil düzenlemesine göre tescil kaydına adı yazılmayan üçüncü kişilerin (arkadaş, komşu, farklı ilde ikamet eden kardeş veya diğer akrabalar) aracı kullanması yasaktır.

Engelli Araçta Olsa Bile: Tescilde adı bulunmayan bir üçüncü kişinin, engelli birey o an araç içinde yolcu olarak bulunsa dahi direksiyona geçmesi doğrudan kullanım ihlali sayılmakta ve denetimlerde tespit edildiğinde tutanakla Defterdarlığa/Vergi Dairesine bildirilmektedir.

Özel Tertibatlı Araçlar (%90 Altı): Engelli bireyin kendisinin kullanması amacıyla alınan özel tertibatlı araçları kural olarak yalnızca rapor sahibi kullanabilir. Üçüncü kişilerin kullanabilmesi için araçta normal kullanımı engellemeyecek ilave aparat bulunması ve bunun yetkili kurumlarca (TSE onaylı olarak) tescile işlenmesi şarttır.

2.2. Uygulamaya Yönelik Eleştiriler ve Devam Eden Danıştay Davaları

SAHİM-SEN, Görme Engelli Evrensel Hukukçular Derneği ve İnegöl Otizm/Pete Otizm dernekleri başta olmak üzere sivil toplum kuruluşları; aracın kullanımının aynı il şartı ve en fazla iki akraba ile sınırlandırılmasının mülkiyet hakkına ve seyahat özgürlüğüne aykırı olduğu gerekçesiyle Danıştay nezdinde iptal davası açmıştır. Özellikle başka bir ilden ziyarete gelen öz kardeşin dahi aracı kullanamaması ve akülü tekerlekli sandalyeli bireylerin %40 yerlilik şartı nedeniyle geniş bagajlı araçlara erişememesi hak savunuculuğunun temel gündemini oluşturmaktadır. Ancak yargıdan kesin iptal kararı çıkana dek yürürlükteki tescil şerhi kurallarına uyulması aileleri ağır vergi cezalarından koruyacaktır.

3. Bekleme Süreleri (5 Yıl / 10 Yıl), Satış, Hurda ve Veraset Kuralları

ÖTV istisnalı araçların hem elde tutulma hem de yeniden ÖTV'siz araç alabilme süreleri, 2024 sonu itibarıyla iki farklı başlıkta ayrışmıştır. Bu ayrımı bilmemek, erken satışta yüksek vergi iadesi doğmasına ya da hakkın yanlış anlaşılmasına neden olmaktadır.

3.1. Yeniden ÖTV'siz Araç Alma Süresi ve Danıştay 7. Dairesi Kararı

- **Satış Yasağı Süresi (5 Yıl):** 4760 sayılı ÖTV Kanunu uyarınca, istisna kapsamında alınan araç iktisap tarihinden itibaren 5 yıl geçmeden istisnadan yararlanamayan kişi veya kurumlara satılırsa, başlangıçta ödenmeyen ÖTV tutarı devlete ödenmek zorundadır. Araç 5 yılı doldurduktan sonra satıldığında ise alıcı veya satıcı tarafından ÖTV ödenmez.
- **Yeni Araç Alım Süresi (10 Yıl Düzenlemesi ve Danıştay):** 27 Aralık 2024 tarihinde yürürlüğe giren kanun değişikliği (ve 7538 sayılı Kanun dönemi düzenlemeleri) ile yeniden ÖTV istisnalı araç alım süresi 5 yıldan 10 yıla çıkarılmıştır. Ancak Danıştay 7. Dairesi, E. 2025/400 sayılı dosyasında Gelir İdaresi Başkanlığı tebliğinin geçiş hükmü hakkında 'hukuk devleti ve hukuki belirlilik ilkelerine aykırılık' gerekçesiyle yürütmeyi durdurma kararı vermiştir. Buna göre 27 Aralık 2024'ten önce ÖTV istisnalı araç alıp 5 yılını dolduran hak sahipleri, 10 yılı beklemeden yeniden ÖTV'siz araç almak için başvurabilmektedir.
- **27 Aralık 2024 Sonrası İlk Alımlar:** Bu tarihten sonra ilk kez ÖTV istisnalı araç satın alanlar bakımından kanundaki 10 yıllık yeniden iktisap süresi yürürlüktedir; buna karşın söz konusu sürenin Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesi nezdinde açılan iptal başvurusu süreci sürmektedir.

3.2. Mücbir Sebep (Pert/Hurda), Başka Engelliye Devir ve Vefat (Veraset)

Aracı 5 Yıl Dolmadan Elden Çıkarma İstisnaları: İlk iktisap tarihinden itibaren 5 yıl geçmeden deprem, heyelan, sel, yangın veya trafik kazası sonucu aracın kullanılamaz hale gelerek hurdaya ayrılması halinde, engelli birey bekleme süresine takılmaksızın yeni bir aracı tekrar ÖTV'siz alabilir. Ayrıca araç 5 yıl dolmadan yine ÖTV istisnası hakkına sahip başka bir engelliye satılır veya devredilirse ÖTV tahsil edilmez; ancak devreden engelli kendi yenileme süresi dolmadıkça yeni araç alamaz.

Engelli Bireyin Vefatı ve Miras İntikali: Araç bayiden satın alınmasına karşın trafik tescili tamamlanmadan engelli birey vefat ederse istisna uygulanmaz ve mirası reddetmeyen varislerin tescilden önce ÖTV'yi ödemesi gerekir. Tescil tamamlandıktan sonra vefat gerçekleşirse araç 'veraset yoluyla intikal' sayıldığı için mirasçılardan ÖTV alınmaz. Ancak murisin (vefat eden engellinin) aracı aldığı tarihten itibaren 5 yıl dolmadan varisler aracı üçüncü bir kişiye satarlarsa ÖTV aranır; mirasçılar arasında tek bir varis üzerine devir yapılabilmesi için ise terekede aracın değerine denk başka malvarlığı bulunması veya diğer varislerin feragat esaslarının sağlanması gerekir.

4. Kullanım Hakları İhlalleri ve Ağır Hukuki / Mali Sonuçları

ÖTV istisnasının amacı dışında kullanılması veya tescil/trafik kurallarının ihlal edilmesi, yalnızca küçük bir idari trafik cezası ile sınırlı kalmaz; geriye dönük vergi tarhiyatından sigorta güvencesinin düşmesine ve hapis cezası öngören ceza davalarına kadar ağır sonuçlar doğurur.

İhlal Türü / Senaryo	Tespit ve Bildirim Mekanizması	Hukuki, Mali ve Sigorta Sonuçları
Tescile Kayıtlı Olmayan 3. Kişinin Araç Kullanması	Trafik denetimlerinde sürücünün tescil şerhindeki en fazla 2 kayıtlı kişiden biri olmadığının tespiti üzerine kollukça Defterdarlığa/Vergi Dairesine bildirim yapılır.	İstisna şartlarının ihlali sayılarak araç alımında ödenmeyen ÖTV tutarı, bir kat vergi ziyaı cezası, gecikme faizi ve duruma göre KDV farkı malul/engelliden (veya sorumlulardan) talep edilir.
Yetkisiz Sürücüyle Kaza Yapılması (Kasko Riski)	Kaza sonrası hasar dosyasında sigorta şirketince direksiyondaki kişinin engelli/kayıtlı yetkili kullanıcı olmadığının tespiti.	Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin onadığı emsal karar (Turhal 2. AHM) uyarınca, aracı başkası kullanırken yapılan kazalarda kasko şirketi araç hasarını ve değer kaybını ödemeyi reddedebilir.
Aracın Engelli Bireyin İstifadesine Sunulmaması	MERNİS ikamet adresleri ile araç kullanım yerinin uyuşmaması (örn. engelli Ankara'da yaşarken aracın sürekli İzmir'de veya başka ilde yakınlarca kullanılması), şikâyet veya vergi yoklaması.	ÖTV (II) Sayılı Liste Tebliği II/C/1.5 uyarınca istisnanın amacı dışında kullanıldığı gerekçesiyle ÖTV, vergi ziyaı cezası ve gecikme faizi tarh edilir.
Sahte Sağlık Raporu veya Muvazaalı Araç Alımı	Gelir İdaresi Başkanlığı denetimleri, hastane kayıt çapraz kontrolleri ve adli soruşturmalar (örn. Bursa ve Sakarya sahte rapor çetesi operasyonları).	Vergi cezalarının yanında TCK uyarınca 'resmi belgede sahtecilik' ve 'nitelikli dolandırıcılık' suçlarından ağır ceza davaları açılır.
Özel Tertibatın Sökülmesi / Ruhsat Koduna Aykırılık	Trafik muayenesi veya yol denetiminde rapordaki hareket ettirici aparatın araçtan çıkarıldığının veya kodlara uymayan aracın sürüldüğünün tespiti.	ÖTV istisnasının temel şartı bozulduğu için başlangıçtaki ÖTV + vergi ziyaı cezası + gecikme faizi doğrudan tahsil edilir; ayrıca sürücü belgesi ihlali cezası kesilir.
Engelli Park Yeri ve Park Kartı İhlalleri	Engelli Araç Park Kartı olmadan, süresi geçmiş kartla, kartı ön camda görünür koymadan veya iki araç arasındaki taralı transfer alanını kapatacak şekilde park edilmesi.	2918 s. KTK m. 61/1-o ve 5378 s. K. m. 31 gereği ceza 2 kat artırılır: 2026 yılı cezası 2.493 TL (30 gün peşin 1.870 TL) + araç çekiciyle kaldırılırsa çekici ve otopark depo ücretleri ayrıca ödenir.

Yargıtay'ın Kasko Kararındaki Hayati Mesaj: Ailelerin en sık gözden kaçırdığı risk vergi cezasından bile önce sigorta güvencesidir. Turhal'da yaşanan olayda %90 üzeri engelli birey adına ÖTV muafiyetiyle alınan aracı bir başka şahsın kullandığı sırada kaza meydana gelmiş; sigorta şirketi hasarı ödememiştir. Hem yerel mahkeme hem de Yargıtay 17. Hukuk Dairesi sigorta şirketini haklı bularak davanın reddine karar vermiştir. Dolayısıyla aracın tescilde kayıtlı olmayan

kişilere kısa süreli dahi verilmesi, büyük maddi hasarlı bir kazada milyonlarca liralık araç bedelinin tamamen aile üzerinde kalmasına yol açabilmektedir.

5. Vergi Cezası veya Tarhiyat Geldiğinde Yargı İçtihatları ve Savunma

Aracın tek bir trafik kontrolünde engelli birey araçta değilken yakalanması, her olayda otomatik olarak ÖTV istisnasının kaybedildiği ve vergi ziyaı cezası kesileceği anlamına gelmez. Vergi hukukçusu Av. Dr. Fatih Aras'ın analiz ettiği güncel Bölge İdare Mahkemesi ve Danıştay kararları, idarenin ispat yükünü ve ailelerin savunma sınırlarını netleştirmektedir.

5.1. Bakım Yolculuğu ile Sürekli Tahsis Ayrımı ve Güncel Mahkeme Kararları

- **Genel Tebliğ ile Sorumluluk Yaratılamaz (Samsun BİM 2. VDD, 04.12.2019, E.2019/14, K.2019/90):** Aracın engellinin istifadesine sunulmadığı gerekçesiyle kesilen vergi ziyaı cezalı ÖTV tarhiyatını iptal eden mahkeme, 'genel tebliğ ile engelliler yönünden kanunda olmayan bir vergi sorumluluğu ihdas edilmesinin mümkün olmadığını' vurgulamıştır.
- **Muvazaa Açık Delille İspatlanmalıdır (Samsun BİM 2. VDD, 22.12.2022, E.2022/270, K.2022/677):** Engellinin yakınının aracı gerçekte kendi menfaati için aldığı yönündeki muvazaa iddialarının tek bir tutanakla değil; yerinde yoklamalar, ifadeler ve kullanım düzeniyle 'açık ve tereddüde mahal bırakmayacak şekilde' ortaya konulması şarttır.
- **Dayanak ÖTV Kalkınca KDV Farkı da Kalkar (Samsun BİM 1. VDD, 28.12.2022, E.2022/226, K.2022/596):** Haksız ÖTV tarhiyatına bağlı olarak istenen KDV farkı, ana ÖTV tarhiyatı mahkemece iptal edildiğinde hukuki dayanağını yitirerek ortadan kalkar.
- **Danıştay'ın Güncel Uyarı Çizgisi (Danıştay 7. ve 9. Daireleri, 14.05.2025, E.2022/569, K.2025/1760):** Danıştay, kanuni istisna şartları sağlanmadığı halde haksız yararlanıp vergi ziyaına sebep olan engellilerin vergiden sorumlu tutulabileceğini kabul etmiştir. Ancak olayda idare takdir komisyonu kararı veya usulüne uygun vergi inceleme raporu düzenlemeden re'sen tarhiyat yaptığı için davayı engelli vatandaş lehine sonuçlandırmıştır.

5.2. Ceza veya İhbarname Tebliğ Edildiğinde Kontrol Edilecek Hususlar

Vergi dairesinden ödeme emri ya da ceza ihbarnamesi tebliğ edildiğinde yalnızca trafik tutanağına bakılmamalı; ilk iktisap faturası, ÖTV istisna belgesi, araç tescil kaydı ve taahhütnamesi, varsa vesayet kararı, yolculuğun amacı (hastane, ilaç, bakım veya engellinin günlük ihtiyacının görülmesi) ile verginin kimden (engelli mi, vasi mi, yakın mı) istendiği birlikte incelenmelidir. Vergi ceza ihbarnamelerine karşı tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde Vergi Mahkemesinde dava açma (veya uzlaşma/ceza indirimi değerlendirme) süresi bulunur. Engelli park yeri trafik cezalarına karşı ise tebliğden itibaren 15 gün içinde Sulh Ceza Hakimliğine levha yokluğu, plaka hatası veya görünür kartın araçta bulunduğu belgelenerek itiraz edilebilir.

6. Pratikte Dikkat Edilecek Kritik Hususlar: 18 Yaş Geçişi, MTV ve Sosyal Yardımlar

ÖTV muafiyetiyle araç sahibi olan ailelerin en sık karşılaştığı mağduriyetler, aracın satın alınmasından sonraki süreçte bildirim yükümlülüklerinin unutulması veya rapor yenilemelerindeki geçiş kurallarının bilinmemesinden kaynaklanmaktadır.

6.1. Çocuklukta ÖKGV ile Alınan Araçta 18 Yaş Geçişi ve MTV Tuzağı

18 yaşından küçük çocuklarda ÇÖZGER'deki 'Özel Koşul Gereksinimi Vardır (ÖKGV)' ifadesiyle tertibatsız araç alınabilmektedir. Çocuk 18 yaşını doldurduğunda ÇÖZGER geçerliliğini yitirir ve erişkin raporuna geçilir. Bu geçişte örneğin bilateral koklear implant kullanan bir gencin erişkin engelli oranı %52'ye düşerse, aracın satın alındığı tarihteki rapor geçerli olduğu için vergi dairesi geriye dönük ÖTV talep etmez. Ancak yıllık Motorlu Taşıtlar Vergisi (MTV) muafiyeti her dönem devam eden rapor şartına bağlı olduğundan, oran %90'ın altına düştüğü anda MTV muafiyeti

ortadan kalkar. Aileler bu durumu derhal Vergi Dairesine bildirip yıllık MTV ödemeye başlamalıdır; aksi halde yıllar sonra gecikme faizli vergi borcu çıkar.

Süreli Raporlarda 6 Ay Kuralı: Sağlık kurulu raporu süreli ise, rapor bitiş tarihine 6 aydan az bir süre kala ÖTV istisnalı araç alım işlemi yapılamaz. Ancak araç süreli raporla zamanında ve usulüne uygun alındıktan sonra raporun süresi dolsa dahi (örneğin iyileşme veya oran düşüşünde) iktisap tarihindeki ÖTV geri istenmez.

6.2. ÖTV'siz Aracın Evde Bakım Yardımı, 2022 Aylığı ve Vakıf Aylığına Etkisi (2026)

Sosyal Yardım Türü	2026 Ödeme & Gelir Sınırı	ÖTV'siz Araç Gelir Hesabını Nasıl Etkiler?
Evde Bakım Yardımı (16 Ocak 2026 Yönetmeliği)	Aylık: 15.755,12 TL (Temmuz-Aralık 2026; Eylül açıklamasında 15.775 TL) Kişi başı gelir sınırı: 18.717 TL altı.	16 Ocak 2026 değişikliğiyle hanede tek binek araç varsa, aracın yalnızca ÖTV limiti olan 2.873.900 TL'yi aşan kısmının 120'de 1'i gelire eklenir. Limit altındaki tek araç maaşı etkilemez. Birden fazla araç varsa ikinci aracın rayiç/kasko bedelinin 120'de 1'i gelire katılır.
2022 Engelli / Yakını Aylığı	%40–69: 5.793,31 TL | %70+: 8.689,97 TL Kişi başı gelir sınırı: 9.358,50 TL altı.	Hanedeki aracın kasko/rayiç değerinin (ÖTV'siz araçta vergiler indirilmiş tutarının) 120'de 1'i hane gelirine eklenebildiğinden, sınır olan 9.358,50 TL'yi aşma ve aylığın kesilme riski alımdan önce mutlaka hesaplanmalıdır.
Vakıflar Genel Müdürlüğü Muhtaç Aylığı	2026 aylık ödeme: 9.089,11 TL (Muhtaçlık ve SGK kaydı olmama şartı).	Aracın kasko veya rayiç değeri ödenen aylığın 170 katını geçerse aylık kesilir. Ayrıca araç alımı dahil şart değişiklikleri en geç 1 ay içinde Bölge Vakıflar Müdürlüğüne yazılı bildirilmelidir; aksi halde fazla ödemeler geri tahsil edilir.

6.3. Engelli Araç Park Kartı, Otopark ve Araç Muayene Öncelikleri

- **Kimlik Kartı ile Park Kartını Karıştırmayın:** Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın verdiği Engelli Kimlik Kartı, araç park yerlerini kullanmak için geçerli belge değildir. İkamet edilen yerdeki Trafik Tescil Şubesine (örneğin Ankara'da Kurtuluş Trafik Tescil Amirliği) başvurarak kişiye özel 'Engelli Araç Park Kartı' çıkarılmalı ve park halinde araç ön camında görünür biçimde bulundurulmalıdır.
- **Ev Önüne Park Yeri Tahsisi ve Ücretsiz Otoparklar:** ÖTV indirimli aracı bulunanlar sağlık raporu, ruhsat ve kimlikle ilgili belediyeye başvurarak evlerinin önüne özel engelli araç park yeri yaptırabilirler. Park kartı ayrıca belediye ve havalimanı otoparklarından ücretsiz yararlanma imkânı ile TÜVTÜRK araç muayene istasyonlarında öncelik hakkı tanır.
- **Taralı Transfer Alanlarına Saygı:** İki engelli park yeri arasındaki taralı alanlar, tekerlekli sandalyeli bireylerin kapıyı tam açarak araca transfer olabilmesi için zorunludur; bu alanlara kısa süreli dahi park etmek ihlal ve çekici sebebidir.

7. Aileler İçin Araç Alımından Kullanıma 10 Altın Kontrol Kuralı

- **1. Rapor İbaresini Doğrulayın:** Çocukta ÇÖZGER 'ÖKGV', yetişkinde '%90+' veya '%40+ ortopedik (özel tertibat / ehliyet alamaz)' ibaresinin eksiksiz yazıldığını kontrol edin.
- **2. Süreli Rapor Takibi Yapın:** Rapor süreli ise bitim tarihine 6 aydan az kala bayiye gitmeyin; işlemlerin 6 aydan fazla süre varken tamamlanmasını sağlayın.
- **3. %40 Yerli Katkı ve Limiti Teyit Edin:** 2026 yılı için binek/arazi araçlarında vergiler dahil 2.873.900 TL üst sınırını ve aracın en az %40 yerli katkı oranı belgesini bayiden yazılı isteyin.

- **4. İki Sürücüyü Tescile İşletin:** 1 Ocak 2025 sonrası ruhsat/tescil kaydına engelliyle aynı ilde oturan 1. derece yakın, eş, kardeş, vasi veya noter sözleşmeli şoför arasından en fazla 2 ismi mutlaka ekletin.
- **5. Kasko Poliçesini Sürücüyle Uyumlayın:** Poliçede aracı kullanacak kayıtlı sürücülerin kapsandığını teyit edin; yetkisiz üçüncü kişilere (engelli araçta olsa dahi) kesinlikle direksiyon vermeyin.
- **6. 5 Yıl / 10 Yıl Tarihini Not Edin:** 27 Aralık 2024 öncesi araç alıp 5 yılı doldurduysanız Danıştay E. 2025/400 kararı doğrultusunda yenileme hakkınızı araştırın; 5 yıl dolmadan devir yapmayın.
- **7. Sosyal Yardım Gelir Etkisini Hesaplayın:** 2022 Engelli Aylığı veya VGM Muhtaç Aylığı alıyorsanız aracın 1/120 veya 170 kat sınırını aşıp aşmadığını alımdan önce il müdürlüğüne/vakfa danışın ve bildirimi 1 ay içinde yapın.
- **8. 18 Yaşında MTV Bildirimi Yapın:** Çocuk 18 yaşını doldurup erişkin raporu %90 altına düştüğünde Vergi Dairesine başvurarak MTV muafiyetini sonlandırın.
- **9. Park Kartını Ön Camda Taşıyın:** Engelli kimlik kartı yerine Trafik Tescil'den alınan Engelli Araç Park Kartı'nı görünür yerleştirin; süresi bitmeden yenileyin.
- **10. Ceza Gelirse Süreleri Kaçırmayın:** Trafik/park cezalarına 15 gün içinde Sulh Ceza Hakimliği'ne, vergi tarhiyatlarına 30 gün içinde Vergi Mahkemesi'ne belgelerle (yolculuk ve bakım kanıtlarıyla) başvurun.

8. Mevzuat ve Yargı Kaynakçası

Kaynak Türü	Mevzuat / Kurum / Karar Adı
Temel Vergi Kanunları	4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu m. 7/2; 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu m. 4/1-c; 4458 sayılı Gümrük Kanunu m. 167/12-a.
ÖTV Tebliğleri	Hazine ve Maliye Bakanlığı (GİB) ÖTV (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliği ve 22 Nisan 2026 tarihli Resmî Gazete değişikliği.
Tescil ve Trafik Mevzuatı	Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik m. 16/4 (RG 04.12.2024/32742); 2918 sayılı KTK m. 61/1-o; 5378 sayılı Kanun m. 31; 7574 sayılı Kanun (RG 27.02.2026/33181).
Sosyal Yardım Yönetmeliği	2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu Ek m. 7; Evde Bakım Yardımı Yönetmeliği (16 Ocak 2026 tarihli ve 33139 sayılı RG değişikliği); Vakıflar Yönetmeliği.
Yüksek Yargı ve BİM Kararları	Danıştay 7. Dairesi E. 2025/400 (Yürütmeyi Durdurma); Danıştay 7. ve 9. Daireleri 14.05.2025, E.2022/569, K.2025/1760; Yargıtay 17. Hukuk Dairesi (Kasko Hasar Ödemesi Onama Kararı); Samsun BİM 1. ve 2. Vergi Dava Daireleri (E.2019/14, E.2022/270, E.2022/226).
Uzman ve STK Kaynakları	Gelir İdaresi Başkanlığı Engelliler İçin Vergi Avantajları Rehberi (2026); Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Bilgilendirme Rehberi; Av. Dr. Fatih Aras ve Av. Arb. Dr. Burak Aslanpınar hukuki incelemeleri; SAHİM-SEN / Ayşe Sarı savunuculuk değerlendirmeleri.

biyonik Kulaklı Çocuklar Derneği

ÖTV'SİZ ARAÇ KULLANIM REHBERİ YAYINLANDI!

2025-2026 Mevzuat Güncellemeleri: Haklar, Sınırlar ve Riskler

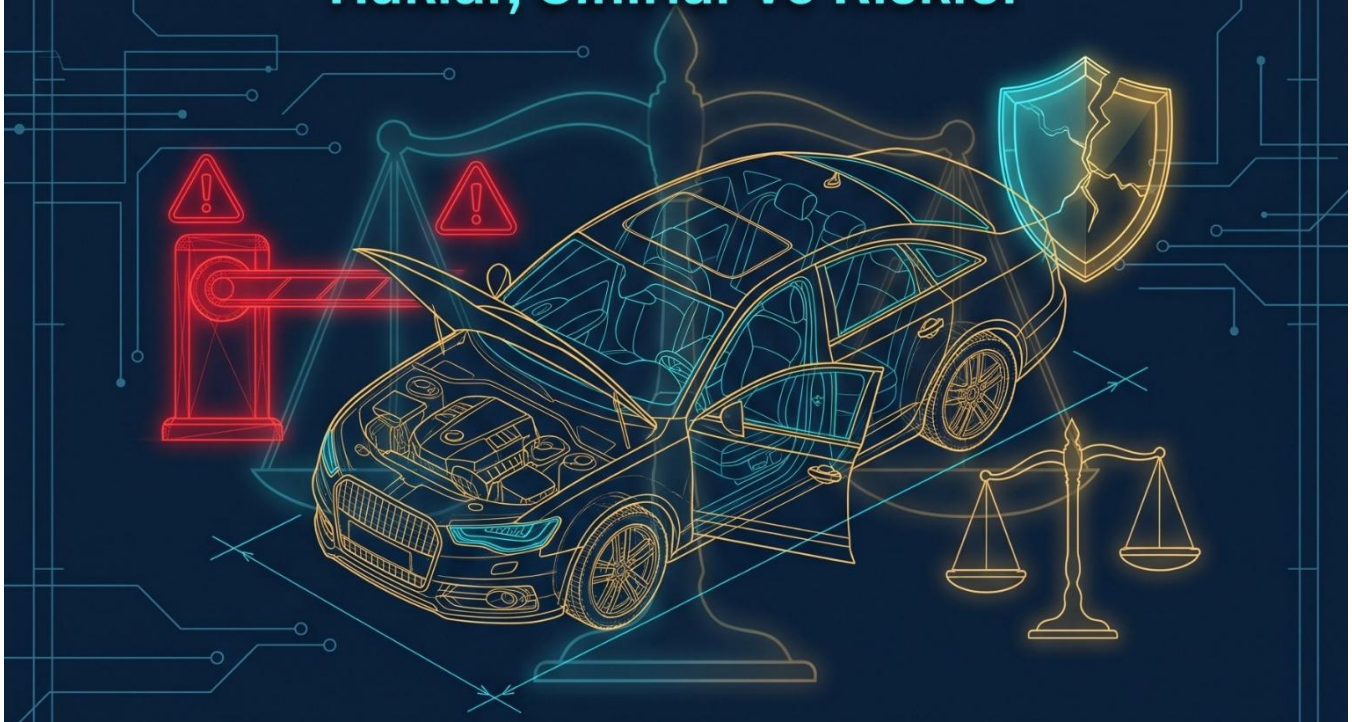

2026 Üst Limiti: 2.873.900 TL ve %40 Yerlilik Şartı

Yasaklar: Ruhsata Kayıtlı Maksimum 2 Sürücü Kuralı

Çezalar: Yetkisiz Kullanımda ÖTV, KDV ve Vergi Cezası Tahsili

Gizli Riskler: Kasko Reddi ve Evde Bakım Maaşı 1/120 Kuralı

Danıştay Kararı: 5 Yıl / 10 Yıl Araç Yenileme Süreci

Biyonik Kulaklı Çocuklar Derneği